

KRIZA, KULTURA, INDUSTRIJA, GOSPODARSTVO, POLITIKA ...

Slovenija je krizo korona virusa preživela relativno brez večjih težav. Podobno velja tudi za industrijo, gradbeništvo, kmetijstvo in druge veje gospodarstva. Seveda pa so tudi tu izjeme: na primer turizem, promet, logistika in še nekatera druga področja. Toda to velja danes. Kako bo jutri? Predvsem v gospodarstvu so ljudje zaskrbljeni, kako bo jeseni, ko bodo pošle zaloge iz preteklosti in zelo lahko nastane plačilna nesposobnost številnih podjetij, kar vodi v verižno reakcijo dolgov in ponovno v krizo.

Tudi prebivalstvo se v splošnem strinja z ugotovitvijo, da je kriza minila dokaj brez bistvenih zapletov, seveda če izvajamo nekaj deset tisoč nergačev, ki nikoli niso zadovoljni. Zanimivo, da so prav tisti, ki v skupno (državno) blagajno z davki prispevajo najmanj in iz nje stalno vlečejo, najbolj kritični do vsega.

V času krize so učitelji delali v težkih pogojih, a so delali; kmetje so delali povsem normalno, kot da krize ni; industrija je izrabila vsako priložnost za proizvodnjo in oskrbovanje trga; gradbeništvo je saniralo ceste z vso razpoložljivo opremo in delovno silo; trgovine, vsaj večina, so se trudile po svojih močeh; podobno je bilo v drugih vejah industrije in gospodarstva.

Kaj pa kulturniki? Ne, njim pa ni treba delati, ni se jim treba prilagajati interesom ljudi in ni jim treba skrbeti za delo na trgu in se boriti za stranke. Čeprav niso imeli nobenih gledaliških, opernih, koncertnih in podobnih predstav v času pandemije, so dobivali polno mesečno plačilo, so jamrali in še jamrajo in javno protestirajo.

Da ne bom napačno razumljen. Vem, da velika večina nas tehnikov ali inženirjev ni proti kulturi. Vsi jo podpiramo, vsi smo njeni uporabniki in celo ustvarjalci. Toda meje so tudi tu. Ali je strgana slovenska zastava ob nosečem trebuhu kultura, ali je to norčevanje iz verskih simbolov, dojenje živali, pisanje po urejenih fasadah itd.?

Zakaj so prav kulturniki med najbolj pogostimi udeleženci protestov? To je vprašanje? A odgovor, če smo malo poredni, je preprost: to so nevzgojeni otroci. Ko jim daš en prst, hočejo celo roko. Če roke ne dobijo, jočejo, kričijo, se mečejo ob tla in pogosto agresivno izražajo svojo nejevoljo.

Zakaj številni ustvarjalci kulture pri nas živijo zelo dobro in so s svojim statusom zelo zadovoljni? Zakaj imajo nekateri razprodane dvorane? Tudi tu je odgovor preprost. Ti ustvarjalci delajo kulturo, ki je všeč ljudem. Kakšna pa je kultura, ali je to sploh kultura, ki je ljudje ne sprejmejo oziroma jo sprejme le peščica ljudi. To je podobno, kot bi Revoz v Novem mestu izdeloval slabe avtomobile, ki se ne bi prodajali, ali avtomobile, ki bi jih kupila le peščica ljudi. Oni pa bi zahtevali plačilo od države, ker delajo, a ljudje ne razumejo njihovih proizvodov in niti ne razumejo, kaj je dober avto. V takšnem stilu se izražajo in argumentirajo svoja ustvarjanja naši kulturniki.

Lansko leto so nekateri romanopisci v svetu zaslužili prek 50 milijonov evrov. Kaj pišejo naši pisatelji, da se njihove knjige ne prodajajo, kaj delajo slikarji, da se slike ne prodajajo, kaj delajo glasbeniki, da jih ljudje ne poslušajo itd.? Če bi Revoz delal take avtomobile, bi tovarno že davno zaprli. Pa tu lahko naštejemo več sto takšnih podjetij. Kaj pišejo Pregel, Novak, Manzini, Svetina in drugi naši pisatelji, ki se pogosto oglašajo v javnosti, da ne prodajo svojih izdelkov? Naj pišejo v angleščini, naj pišejo zanimivo in všečno.

Podobno velja za televizijske nanizanke. Zakaj v svetu uspevajo mehiške, turške in druge nanizanke? Pa te niti niso posnete v angleškem jeziku, ampak v njihovem nacionalnem. Vem, naši kulturniki bi rekli, da to ni kultura in da se oni ne gredo tako nizkega nivoja. Da pa protestirajo po ulici, pa zanje ni nizek nivo.

Tudi strojniki in vsi v industriji se moramo na trgu za pridobitev posla boriti v angleškem in še v kakšnem drugem jeziku. Vsak naš tehnični ali nek drug pohišten, gradbeni, tekstilni proizvod ali proizvod živila, hrane, ki ga damo na trg, je izpostavljen zelo veliki konkurenci. Vsak naš proizvod mora biti všečen ljudem, da ga opazijo, in mora biti funkcionalen, da služi namenu. Zanj moramo odgovarjati v vseh pogledih (kakovost, varnost).

Kaj pa kulturniki? Oni morajo izpolniti samo en pogoj: njihov proizvod mora biti všečen ljudem. Ni treba, da je resničen, da je varen, ni treba, da je funkcionalen, zanj ni treba dati garancije, ga servisirati, niti ni reklamacij, ki bi bile povezane s stroški.

Janez Tušek